

Evin İlyasoğlu'ndan Bir Başyapıt: Ben Leyla Gencer

Evin İlyasoğlu'nun **Yapı Kredi Yayınları**'ndan basılan "Ben Leyla Gencer" adlı kitabı, Borusan **Sanat** tarafından desteklenmiş. Leyla Gencer'in **sanat** ve hayatını, aynı dönemin birçok önemli opera **sanatçısı**nı ve de opera eserini kapsayan bu dev yapıtı Evin İlyasoğlu, sürükleyici bir kurgu ile dile getiriyor.

Prolog ile açılan **kitap**, Leyla'nın bir iç konuşması olarak, bu yüce **sanatçının** küllerinin Boğaz'ın sularına karışırken sonsuzluğa intikalinin, öte yandan da Leyla Gencer'in bir filozof olduğunu anlatıyor; güçlü bir **sanatçı** ve filozofu tanımak üzere kitabın sayfalarını merakla çevirmeye başlıyorsunuz.

Kitap, Leyla'nın kendi ağzından son vedası ve üstün yeteneklerinin özeti olan Epilog ile kapanıyor. Son sayfalar seminer notlarını, şan terimleri sözlüğünü, kronolojiyi (Leyla'nın hayatı), şan yarışmalarını ve kaynakçayı içeriyor. Evin İlyasoğlu, Prolog ve Epilog dışında, tek düze bir anlatımı engellemek üzere, duygusal ve özel yaşantıları Leyla'nın ağzından aktarıyor. Yer yer kutular içine yerleştirilmiş, başka **sanatçılar** ve opera eserleriyle ilgili sunulan bilgiler kitaba renk ve hareket sağlıyor; merakla 350 sayfayı okuyuveriyorsunuz!

Leyla varlıklı bir ailede, batı kültürünün etkisi altında, güçlü ve başarılı bir kişilik geliştiriyor; öyle ki "hayal gücümle her şeyi zenginleştirebilirim" diyebiliyor ve özgüveniyle, cesaretiyle La Scala Operası'nda bir rejisörün menfi yorumunu, olumluya çevirebiliyor. Leyla'nın özgüveni tüm fotoğraflarına yansıyor; güler yüzüyle mutlu bir **sanatçı**!

Leyla'nın yetişmesinde, Cumhuriyet'in ilk yıllarında batı **sanatının** etkisi, İkinci Dünya Savaşı sırasında Ankara Konservatuvarını kurmaya gelen yabancı **sanatçıların** desteği, **kitapta** ayrıntılarıyla ortaya konuyor. Ülkemizin müzik tarihini kapsayan bilgiler, kitaba ayrıca renk katıyor. Bu **kitap** tek Leyla Gencer biyografisi değil, aynı dönemde yaşamış birçok müzisyene de yer ayrılmış ve onların Leyla ile ilişkisi, ünlü şef Tullio Serafin'in Leyla'ya yazdığı mektupla örneklendiği gibi, okuyucuyu da duygulandırıyor.

Dünya müzik tarihi açısından da bazı önemli saptamalarla karşılaşıyoruz. İkinci dünya savaşı sonrası, popüler müzik ve caz henüz yaygınlaşmadan, Tebaldi ve Callas gibi **sanatçılar**, savaş yıllarında **sanata** aç kalmış olan halka operayı tekrar sevdireyorlar. Leyla ise İtalya'da ve Avrupa'da geniş bir opera dinleyicisiyle karşılaşıyor ve 40 yıla yakın sahne yaşamında 73 operanın başrolünde söyleyerek, ünlü bir soprano oluyor.

Leyla Gencer **sanat** yaşamının başında, 1957 yılında Toscanini'nin cenazesinde 'Mozart Requiem' den bir kesit söyleyerek, dünyaca ünlü opera çevrelerinin dikkatini çekiyor.

Yorumda çeşitli ayrıntıları, kendi rolü dışında eserin tüm karakterlerini, kompozitörün yazılarını, eserin tarihi dönemini inceleyerek ve kendi sesi için özel teknikler geliştirerek kendini

yaratıyor ve opera dünyasında gücünü ispat ediyor. Öte yandan disiplin, görgü, okuduğu **kitaplar**, zeka ve derin kültürü yüce **sanatçının** temelini oluşturuyor. Dahası ünlü şefler, rejisörler ve opera çalışanlarıyla kurduğu dostluklar, onun eğitimine ve

şöhretine de katkı sağlıyor.

Tüm **kitapta** Leyla Hanım'dan saygıyla söz eden Evin İlyasoğlu, önemli gerçekleri sakınmadan, nazikçe yazıyor. Leyla Gencer'in bugüne kadar bilinmeyen doğum yılı, İtalyan lisesi arşivinden bulanarak açığa çıkarılmış, **kitapta** doğum yılına ait belgeler fotoğraflarla kanıtlanmış. Evin kaynakların doğruluğunu kanıtlamak üzere çok çaba sarf etmiş. Her bilgiyi kaynakçası ile yazmaya özen göstermiş, bir bilimsel makale titizliğiyle çalışmış.

Tarih, **sanat**, müzik, psikoloji bilgileriyle donanmış bu dev kitabın sonuna geldiğimizde, 40 yıllık bir müzik dünyasını Leyla Gencer'le birlikte yaşamış ve özümsemiş olarak sayfayı kapatıyoruz.

Canan Erzen